

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingendienst

Min 926000077
Min. v. Alg. Zaken
5 juni 1992
SG/me
DAM

--	--	--	--	--	--

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Aan:
Zie verzendlijst

Telefoon 070 - 3 18 81 88
Telefax 070 - 318 79 51

Uw brief Uw kenmerk

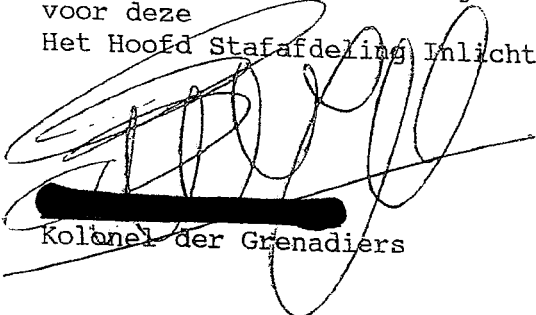
Ons nummer
DIS/92/095/2165

Datum
4 juni 1992

Onderwerp
Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 39/92)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in de voormalige Joegoslavische federatie.
3. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

Kolonel der Grenadiers

Bijlagen
één

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/92/095/2165, d.d. 4 juni 1992

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. AMRD

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE
39/92

(Afgesloten 041200 JUN 1992)

Bosnië-Herzegovina

Hoewel de voedselsituatie in Sarajevo en omgeving met de dag nijpender wordt, en Servische beschietingen op de stad voortduren, hebben de onderhandelingen tussen VN-vertegenwoordigers en Servische strijdgroepen over een heropening van het door Serviërs gecontroleerde vliegveld van Sarajevo tot dusverre niets opgeleverd. Doel van de VN bij deze onderhandelingen is het overnemen van de controle over het vliegveld en het demilitariseren van een tien kilometer brede strook rond de luchthaven. Volgens radio Belgrado wordt door de Serviërs echter vastgehouden aan de eis van Servische controle over het vliegveld. Rond het vliegveld worden nog steeds zware gevechten gemeld.

Servische strijdgroepen hebben dinsdagmiddag vlak buiten Sarajevo een door VN-troepen begeleid hulpkonvooi met voedsel en medicijnen aangevallen. VN-waarnemers bevestigden de aanval waarbij twee chauffeurs ernstig gewond raakten, maar hebben in het midden gelaten wie voor de aanval verantwoordelijk is. Een VN-woordvoerder deelde mee dat van de strijdende partijen vooraf garanties waren gekregen voor een veilige doortocht. Eén van de twee gewonden is inmiddels aan zijn verwondingen overleden. Bij Servische artilleriebeschietingen op Sarajevo werd een lid van de VN-vredesmacht gewond. Bij de beschietingen brandden twee VN-voertuigen uit.

In een rapport van de Secretaris Generaal van de VN, Boutros Ghali, wordt Kroatië mede verantwoordelijk gesteld voor de strijd in Bosnië-Herzegovina. In het verleden werden voornamelijk het federale leger en de Servische strijdgroepen door de VN verantwoordelijk gehouden voor de strijd in Bosnië-Herzegovina. In het rapport wordt gesteld dat Kroatische strijdgroepen in Bosnië-Herzegovina onder formele of feitelijke controle staan van Kroatië. Door de Kroatische regering is steeds ontkend dat van een dergelijke controle sprake was.

Kroatië

Volgens Kroatische bronnen zijn opnieuw artilleriebeschietingen uitgevoerd op Dubrovnik. De Kroatische afgevaardigde heeft tijdens een zitting van de CVSE op woensdag namens de Kroatische regering gevraagd om "een onmiddellijke preventieve militaire actie door de NAVO of de Euro-troepen". De militaire actie zou tot doel moeten hebben "de neutralisering van artilleriegeschut en vliegvelden vanwaar het door Servië gecontroleerde Joegoslavische leger voortdurend aanvallen heeft uitgevoerd", aldus de Kroatische afgevaardigde Bezic. Gebruik makend van de toenemende internationale druk op Servië, maakt de Kroatische regering zich steeds sterker voor een militair ingrijpen door het Westen tegen Servië.

In het door de VN te beschermen gebied (UNPA) in Oost-Slavonië is door VN-functionarissen protest aangetekend tegen voortdurende Servische activiteiten gericht op het "etnisch zuiveren" van de regio. Door de VN is aan lokale Servische autoriteiten gevraagd om gerechtelijke vervolging in te stellen tegen tien burgers die worden verdacht van het terroriseren en het verdrijven van Kroaten en andere niet-Serviërs uit het gebied. Volgens een VN-woordvoerder zijn sinds half mei ca. 200 mensen met geweld uit Oost-Slavonië verdreven. In

actie heeft de VN het aantal patrouilles en wegblokkades in Oost-Slavonië gevoerd.

Servië/Montenegro
Bij de verkiezingen die afgelopen zondag zijn gehouden voor het parlement van het nieuwe staatsverband van Servië en Montenegro heeft in Servië, volgens voorlopige gegevens, de regerende socialistische partij van president Milosevic 58% van de stemmen behaald. De Servische Radicale Partij van de leider van de extreem nationalistische Chetniks Vojislav Seselj scoorde in Servië een verkiezingsresultaat van 28%. Voor Servië zijn 108 zetels (van de 138) in het parlement gereserveerd. De exacte zetelverdeling op grond van de verkiezingsuitslag is op dit moment nog niet bekend.

De publicatie van de verkiezingsresultaten in Servië is de afgelopen dagen reeds meerdere malen uitgesteld. Hierdoor ontstonden geruchten als zouden de verkiezingsuitslagen worden vervalst. De verkiezingsuitslagen in Montenegro werden reeds dinsdag gepubliceerd. Ook hier wonnen de regerende socialisten. Met 76,7% van de stemmen komen de ex-communisten hier in aanmerking voor 23 van de 30 voor Montenegro gereserveerde zetels in het nieuwe parlement. De Servische Radicale Partij won in Montenegro 57% van de stemmen drie zetels in het parlement. Het opkomstpercentage was 57%.

Verwacht kan worden dat de resultaten van deze verkiezingsuitslagen hun invloed op de slavië opnieuw gelegitimeerd aan de gemelde verkiezingsoverwinning verwachting zal de oppositie in geval te brengen overgaan tot het organiseren van demonstraties en zich daarbij vooral beroepen op het internationale isolement van het Servische regime.

In hoeverre het handelsembargo, en de verdere verslechtering van de economische situatie die daarvan het gevolg zal zijn, de positie van de politieke oppositie zullen versterken is hoogst onzeker. Het is heel goed denkbaar dat de internationale strafmaatregelen door de regering Milosevic propagandistisch zullen worden uitgebuit. Zij kunnen dan zelfs tot een verdere opleving van het Servisch nationalisme en tot grotere steun van de kant van de Servische bevolking voor Milosevic c.s. leiden. Anderzijds kunnen de sancties ook een groeiende onrust onder de etnische minderheden in Servië (Albanezen in Kosovo, Hongaren in Vojvodina, Moslims in Sandzak) tot gevolg hebben.

Volgens persberichten is in Servië sprake van een groeiende vijandigheid jegens Westerlingen. In Belgrado worden steeds meer gevallen van intimidatie van Westerse journalisten gemeld. Zo wordt door verslaggevers melding gemaakt van doorgesneden autobanden, telefonische bedreigingen en beschuldigingen van spionage voor het Westen.

Internationale vredesinspanningen

Griekenland heeft voor de tweede maal het VN-embargo tegen Servië geschonden. Door Griekenland is erkend dat een konvooi van 15 Griekse en 40 Servische vrachtwagens met brandstof dinsdag de grens met het voormalige Joegoslavië is overgestoken. De vrachtwagens werden aangehouden in Macedonië nadat zij waren geladen in de Griekse haven Thessaloniki. De activiteit in deze haven is sinds het begin van de oorlog in Joegoslavië aanzienlijk toegenomen. Thessaloniki werd de afgelopen maanden door Servië steeds meer gebruikt om het verlies van de Kroatische havens aan de Adriatische Zee te compenseren. Dat de tankwagens ondanks het VN-embargo de Griekse douane konden passeren werd door Athene teruggevoerd op bureaucratische misverstanden. De Griekse premier Mitsotakis weet het incident aan "ongeoorloofd oponthoud" bij het doorgeven van instructies om het embargo te implementeren. Er zal door de Griekse autoriteiten een onderzoek naar de toedracht van het incident worden ingesteld. Overigens zijn er ook meldingen dat Roemenië zich niet geheel aan het VN-handelsembargo houdt.

Door medewerkers van internationale hulp-organisaties wordt gesteld dat de aanhoudende vijandelijkheden in Bosnië-Herzegovina het verlenen van humanitaire hulp vrijwel onmogelijk maken. Daarbij is gewezen op recente beschietingen van hulpkonvoien, het misbruik van de emblemen van diverse hulp-organisaties en diefstal van vrachtauto's met hulpgoederen.

Conclusie/voorzicht

De vooruitzichten op beëindiging van de vijandelijkheden in Bosnië-Herzegovina blijven uiterst ongunstig. Wezenlijke vooruitgang bij de uitvoering van het VN-vredesplan in Kroatië is in het licht van de huidige situatie zeer onwaarschijnlijk.